גליון 244
חוקת תשפ"ה

דעם רבינ'ס מעשיות

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

אָנְטְרֶענְקֶען בֵּייְמֶער

מִיר גְרוֹיס שִׂמְחָה אוּן פְרֵייד הֵייבְּן מִיר אָן דִי דְרִיטֶע מַעֲשֶׂה. דֶער רֶבִּי דֶערְצֵיילְט אוּנְז אִיבֶּער אַ מֶענְטְשׁ וָואס הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ זַיין אַ 'חָכָם'. עֶס אִיז גֶעקוּמֶען זַיין צַייט זִיךְ גְּרֵייטְן צוּ גֵיין פוּן דֶער וֶועלְט אוּן צוּרִיקְגֶעבְּן זַיין נְשָׁמָה פַארְן בּוֹרֵא עוֹלָם. אָבֶּער עֶר הָאט אַ וִויכְטִיגֶע אָנְזָאג פַאר זַיינֶע קִינְדֶער, אַ צַוָואָה וִוי עֶר בֶּעט פוּן זֵיי אֵיין בַּקָשָׁה: "אִיר זָאלְט זֶען צוּ אָנְטְרֶענְקֶען בֵּייְמֶער".

דֶער חָכָם אִיז דֶער גְרוֹיסֶער צַדִיק וָואס לֶערְנְט אוּנְז שֵׂכֶל אוּן עֵצוֹת וִויאַזוֹי צוּ דִינֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶער. וָואס אִיז דִי צַוָואָה וָואס עֶר הָאט אוּנְז אִיבֶּערְגֶעלָאזְט? 'אָנְטְרֶענְקֶען בֵּייְמֶער'. אַ בּוֹים וַואקְסְט נָאכְן אַרֵיינְלֵייגְן קֶערְנְדְלֶעך אִין דֶער עֶרְד, דָאס אִיז דִי עֶרְשְׁטֶע שְׁטַאפְּל, אָבֶּער וַוייט פוּן גֶענוּג, דָאס בַּאגִיסְן דֶעם בּוֹים, מֶען גִיסְט אוּן מֶען טְרֶענְקְט אִיר אָן דָאס בְּרֶענְגְט צוּ זִי זָאל שְׁפְּרָאצְן וַואקְסְן אוּן בְּלִיעֶן.

אוֹיךְ אוּנְז לֶערְנְט דֶער רֶבִּי – מִיר זָאלְן אָנְטְרֶענְקֶען בֵּייְמֶער. רֶעדְן גוּטֶע רֵייד צוּ דִי חֲבֵרִים, זֵיי לֶערְנֶען דִי עֵצוֹת וָואס מִיר הָאבְּן גֶעלֶערְנְט בַּיים צַדִיק וִויאַזוֹי צוּ דִינֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶער אוּן זֵיי מְחַזֵק זַיין מִיט לִיבְּשַׁאפְט מִיט וֶוערְטֶער וָואס אִיז מְחַזֵק אוּן שְׁטַארְקְט.

סֶענְדֶער הָאט גֶעלֶערְנְט דִי מַעֲשֶׂה אוּן נִישְׁט פַארְשְׁטַאנֶען וָואס הָאט אָנְטְרֶענְקֶען בֵּייְמֶער שַׁייכוּת צוּ אִים - אַ אִינְגְל פוּן כִּתָּה ו'. נָאר פּוּנְקְט הָאט עֶר גֶעהַאט אַ שְׁמוּעֶס מִיט זַיין זֵיידְן.

יֶעדְן מִיטְוָואך פָּארְט סֶענְדֶער'ל בַּאזוּכְן זַיין אַלְטְן זֵיידְן, לֶערְנֶען צוּזַאמֶען מִשְׁנָיוֹת, וֶוען אִינְדֶערְצְווִישְׁן פְלֶעכְט דֶער זֵיידֶע אַרַיין מַעֲשִׂיוֹת פוּן אַמָאל, עֶר בְּרֶענְגְט אַרוֹיף אַלְטֶע גֶעשְׁמַאקֶע זִכְרוֹנוֹת.

"וָואס מַאכְסְטוּ מַיין טַייעֶרֶער אֵיינִיקְל סֶענְדֶער? דוּ וֵוייסְט דָאךְ אַז אִיךְ בִּין אַ בֶּן יָחִיד צוּ מַיינֶע עֶלְטֶערְן וֶועלְכֶע זֶענֶען אַרִיבֶּער דֶעם שְׁרֶעקְלִיכְן קְרִיג אִין אֵייְרָאפֶּע. אִיךְ גֶעדֶענְק וֶוען מִיר זֶענֶען גֶעקוּמֶען קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל זַייעֶנְדִיג אַ קִינְד אִין דַיינֶע יָארְן פְלֶעג אִיךְ גָאר אַסַאךְ הֶעלְפְן אִין שְׁטוּבּ, רוֹב מָאל פְלֶעג אִיךְ גֵיין אַיינְקוֹיפְן, עֶרֶב שַׁבָּת בִּין אִיךְ אַרוֹיס אִין וַוייטְן מַארְק קוֹיפְן וֵויין, יְרָקוֹת, מֶעל אוּן אַלֶע בַּאדֶערְפֶענִישְׁן, וִויסְנְדִיג אַז מַיין מוּטֶער הָאט נִישְׁט דִי כּוֹחוֹת צוּ גֵיין אַלֵיין אִין גֶעשֶׁעפְט.

אֵיין טָאג בַּאגֶעגְן אִיךְ אִין מַארְק, וֵוייסְטוּ וֶועם? מַיין חַבֵר קַלְמָן וָואס לֶערְנְט אִין מַיין כִּתָּה. אוֹיף זַיין בַּאקְן דֶערְקֶענְט זִיךְ אַפָּאר זַאלְצִיגֶע טְרֶערְן, עֶר וֵויינְט יָאמֶערְלִיך. אִיךְ הָאבּ צוּגֶעטְרָאטְן צוּ אִים מִיט אַ לִיבְּלִיכֶע שְׁמֵייכְל, עֶר הָאט אָבֶּער אוֹיסְגֶעזֶען זֵייעֶר אוֹיפְגֶעבְּרוֹיזְט אוּן אוֹיפְגֶערֶעגְט. אִיךְ הָאבּ פְּרוּבִּירְט אִים אִיבֶּערְרֶעדְן, גֶעפְרֶעגְט וָואס עֶר מַאכְט. קוֹדֶם הָאט עֶר גֶעעֶנְטְפֶערְט מִיט קוּרְצֶע רֵייד, אִיךְ הָאבּ אָבֶּער פַארְשְׁטַאנֶען אַז מֶען שִׁיקְט מִיר אוּנְטֶער אַ מִצְוָה אִים צוּ שְׁטַארְקְן. אִיךְ הָאבּ אִים גֶעפְרֶעגְט שְׁאֵלוֹת אוּן דֶערְצֵיילְט מַעֲשֶׂה'לֶעך, בִּיז זַיין הַארְץ הָאט זִיךְ גֶעעֶפְנְט אוּן עֶר רוּפְט זִיךְ אָן כַּעַס'יג: "

אִיךְ הָאבּ נִישְׁט לִיבּ צוּ הֶעלְפְן אִין שְׁטוּבּ, אַלֶעמָאל בֶּעט מֶען פוּן מִיר הֶעלְפְן אַיינְקוֹיפְן, שְׁלֶעפְּן אוּן מְסַדֵר זַיין... כְ'הָאבּ נִישְׁט דִי כּוֹחוֹת, אִיךְ וִויל נָאר שְׁפִּילְן!!"

נָאכְן זִיךְ צוּהֶערְן פְרֶעג אִיךְ אִים מִיט וואוּנְדֶער" "וָואס?! וֵוייסְטוּ וִוי גְרוֹיס אִיז דִי מִצְוָה אוּן זְכוּת צוּ הֶעלְפְן דִי עֶלְטֶערְן? מִיר זֶענֶען דָאךְ מִיט דֶעם מְקַיֵים דִי תּוֹרָה לְעֲבוֹדָה וּלְמַעֲשֶׂה... וֶוען אִיךְ לֵייג צוּ אַ הַאנְט אִין שְׁטוּבּ וֶוערְט מַיין הַארְץ אִיבֶּערְגֶעפוּלְט מִיט אַ גְרוֹיס פְרֵייד. אִיךְ בִּין אַ אִיד וָואס אִיז מְקַיֵים דִי תּוֹרָה וִוי מֶען בְּרוֹיך, דֶער עִיקָר וָואס מֶען לֶערְנְט תּוֹרָה אִיז צוּ קֶענֶען עֶס מְקַיֵים זַיין". אַזוֹי הָאבְּן מִיר לַאנְג פַארבְּרֶענְגְט אוּן זַייט דַאן הָאט עֶר זִיךְ אוֹיךְ גֶעשְׁטַארְקְט אוּן אָנְגֶעהוֹיבְּן מְקַיֵים זַיין דִי מִצְוָה מִיט גְרוֹיס שִׂמְחָה אוּן אַסַאךְ חֵשֶׁק".

סֶענְדֶער: "אָה, זֵיידִי אִיךְ פַארְשְׁטֵיי, דָאס מֵיינְט אָנְטְרֶענְקֶען בֵּייְמֶער, רִיכְטִיג? דָאס בַּאדַייט אַז אִיךְ קֶען אוֹיךְ אָנְטְרֶענְקֶען בֵּייְמֶער, מְחַזֵק זַיין חֲבֵרִים אוּן זֵיי שְׁטַארְקְן... יִישַׁר כֹּחַ זֵיידִי, אִיךְ הָאבּ זִיךְ זֵייעֶר אַסַאךְ גֶעלֶערְנְט פוּן דֶעם שְׁמוּעֶס".

סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מִשָּׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֶׂה ג' - דֶער הִינְקֶעדִיגֶער (1)

וָואס הָאט דֶערְצֵיילְט רַבֵּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זיע"א

מַעֲשֶׂה אַמָאל אִיז גִיוֶועןאַ חָכָם. פַאר זַיין טוֹיט הָאט עֶר גִירוּפְן זַיינֶע קִינְדֶער אוּן זַיין מִשְׁפָּחָה אוּן הָאט זֵיי גִילָאזְט צַוָואָה. אַז זֵיי זָאלִין אָן טְרֶינְקֶען בֵּיימֶער. אִיר מֶעגְט עוֹסֵק זַיין אִין אַנְדֶערֶע פַּרְנָסוֹת אוֹיךְ. נָאר דָאס זָאלְט אִיר זֶעהְן תָּמִיד צוּ טָאן. אָן צוּ טְרֶענְקֶען בֵּיימֶער.

דֶער נָאךְ אִיז דֶער חָכָם גִישְׁטָארְבְּן. אוּן הָאט גִילָאזְט קִינְדֶער. אוּן עֶר הָאט גִיהַאט אֵיין זוּן וָואס עֶר הָאט נִישְׁט גִיקָאנְט גֵיין. שְׁטֵיין הָאט עֶר יָא גִיקָאנְט. נָאר גֵיין הָאט עֶר נִיט גִיקָאנְט. פְלֶעגִין אִים דִי בְּרִידֶער גֶעבִּין סִיפּוּק אוֹיף זַיין פַּרְנָסָה.

אוּן זֵיי הָאבִּין אִים אַזוֹי פִיל גִיגֶעבִּין. בִּיז עֶס אִיז אִים נָאךְ אִיבֶּער גִיבְּלִיבְּן. הָאט עֶר זִיךְ צוּם אוֹיף גִיזַאמִילְט בִּיסְלִיךְ וַוייס דָאס וָואס עֶס אִיז אִים אִיבֶּער גִיבְּלִיבְּן חוּץ פַּרְנָסָה. בִּיז עֶר הָאט זִיךְ אָן גִיזַאמִילְט אַסַאךְ גֶעלְט.

הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען. נָאךְ וָואס זָאל אִיךְ בַּיי זֵיי קִצְבָּה נֶעמֶען בֶּעסֶער וֶועל אִיךְ אָן הֵייבִּין מַשָּׂא וּמַתָּן צוּ טָאן אוּן כָאטְשֶׁע עֶר הָאט נִיט גִיקֶענְט גֵיין.

הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען. עֶר וֶועט זִיךְ דִינְגֶען אַ פִּיר מִיט אֵיין נֶאֱמָן מִיט אֵיין בַּעַל עֲגָלָה. אוּן וֶועט מִיט זֵיי פָארִין קֵיין לַייפְּצִיק. וֶועט עֶר קֶענֶען פִירִין דֶעם מַשָּׂא וּמַתָּן. כָאטְשֶׁע עֶר קָאן נִיט גֵיין.

וִוי דִי מִשְׁפָּחָה הָאט דָאס דֶער הֶערְט אִיז דָאס זֵיי זֵייעֶר וואוֹיל גִיפֶעלִין. אוּן הָאבִּין אוֹיךְ גִיזָאגְט. נָאךְ וָואס זָאלִין מִיר אִים גֶעבִּין הַסְפָּקָה. בֶּעסֶער לָאז עֶר זִיךְ מַאכְן אֵיין פַּרְנָסָה. אוּן הָאבִּין אִים נָאךְ צוּ גִילִיגֶען גֶעלְט. כְּדֵי עֶר זָאל קֶענֶען פִירִין דֶעם מַשָּׂא וּמַתָּן. הָאט עֶר אַזוֹי גִיטָאן.

אוּן הָאט זִיךְ גִידוּנְגֶען אַ פִיר אוּן אַ נֶאֱמָן אוּן אַ בַּעַל עֲגָלָה. אוּן אִיז גִיפָארְן. אוּן אִיז גִיקוּמֶען צוּ אֵיין קְרֶעטְשְׁמֶע. הָאט דֶער נֶאֱמָן גִיזָאגְט אַז מְ'זָאל דָארְט נֶעכְטִיגְן. הָאט עֶר נִיט גִיוָואלְט וָואס זֵיי הָאבִּין אִים גִיבֶּעטֶען. אוּן עֶר הָאט זֵיי אִיבֶּער גִישְׁפַּארְט. זֶענֶען זֵיי אַוֶועק גִיפָארִין פוּן דָארְט אוּן זֶענֶען פַאר בְּלָאנְזֶעט גִיוָוארִיטן אִין אַ וַואלְד. זֶענֶען זֵיי אָן גִיפַאלִין גַזְלָנִים.

אוּן דִי גַזְלָנִים זֶענֶען גִיוָוארִין עַל פִּי מַעֲשֶׂה. עֶס אִיז אַמָאל גִיוֶוען הוּנְגֶער אִיז אֵיינֶער גִיקוּמֶען אִין שְׁטָאט אַרַיין אוּן הָאט אוֹיס גִירוּפְן. וֶוער עֶס וִויל עֶסִין זָאל צוּ אִים קוּמֶען.

זֶענֶען צוּ אִים גִיקוּמֶען כַּמָה מֶענְשְׁן הָאט עֶר גִיזֶעהְן דִי מֶענְשְׁן וָואס קוּמֶען אִים נִיט צוּ נִיץ. הָאט עֶר זֵיי מַדְחֶה גִיוֶוען צוּ אֵיינֶעם הָאט עֶר גִיזָאגְט דוּ קָאנְסְט זַיין אֵיין בַּעַל מְלָאכָה. אוּן צוּ דֶעם הָאט עֶר גִיזָאגְט דוּ קָאנְסְט זַיין אִין אַ מִיל.

אוּן הָאט אוֹיס גִיקְלִיבְּן נָאר קְלוּגֶע יוּנְגֶען. אוּן אִיז מִיט זֵיי גִיגַאנְגֶען אִין וַואלְד אַרַיין. **אוּן הָאט זֵיי אָן גִירֶעט** אַז זֵיי זָאלִין וֶוערִין גַזְלָנִים. בַּאֲשֶׁר פוּן דַאנֶעט גֵייעֶן וֶועגִין. קֵיין לַייפְּסִיק אוּן קֵיין בְּרֶעסְלָא. אוּן צוּ אַנְדֶערֶע עֶרְטֶער. פָּארִין דָא דוֹרְךְ סוֹחְרִים. וֶועלִין מִיר זֵיי רַבִּיוֶוען. וֶועלִין מִיר הָאבְּן גֶעלְט (אַזוֹי הָאט דֶער גַזְלָן וָואס הָאט פְּרִיר אוֹיס גִירוּפְן אִין שְׁטָאט זֵיי אָן גִירֶעט)

זֶענֶען דִי גַזְלָנִים אָן גִיפַאלִין אוֹיף זֵיי (דְהַיינוּ אוֹיף דֶעם וָואס הָאט נִיט גִיקָאנְט גֵיין אוּן אוֹיף זַיינֶע מֶענְשְׁן דְהַיינוּ דֶער נֶאֱמָן מִיט דֶעם בַּעַל עַגָלָה). **דֶער נֶאֱמָן** אוּן דֶער בַּעַל עַגָלָה הָאבִּין גִיקָאנְט אַנְטְלוֹיפֶען זֶענֶען זֵיי אַנְטְלָפִין גִיוָוארִין. אוּן עֶר אִיז גִיבְּלִיבְּן אוֹיף דֶעם וָואגִין. זֶענֶען דִי גַזְלָנִים צוּ אִים גִיקוּמֶען אוּן הָאבִּין בַּיי אִים אַוֶועק גִינוּמֶען דָאס קֶעסְטִיל מִיט גֶעלְד

אוּן הָאבְּן אִים גִיפְרֶעגְט. וָואס זִיצְטוּ. הָאט עֶר גִיעֶנְפֶערְט עֶר קָאן נִיט גֵיין. אוּן זֵיי הָאבְּן בַּיי אִים גִירַאבִּיוֶועט דָאס קֶעסְטִיל אוּן דִי פֶערְד. אוּן עֶר אִיז גִיבְּלִיבְּן אוֹיף דֶעם וָואגִין.

אוּן דֶער נֶאֱמָן מִיט דֶעם בַּעַל עַגָלָה וָואס זֵיי זֶענֶען אַנְטְלָאפִין גִיוָוארִין הָאבִּין זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען. בַּאֲשֶׁר זֵיי הָאבִּין גִינוּמֶען פְּרוּקְלַאדִין בַּיי פְּרִיצִים נָאךְ וָואס זָאלִין זֵיי זִיךְ אוּם קֶערִין אַהֵיים. זֵיי קָאנֶען קוּמֶען אִין קֵייטְן אַרַיין. בֶּעסֶער וֶועלִין זֵיי דָארְט בְּלַייבְּן (דָארְט וִוי זֵיי זֶענֶען אַהִין אַנְטְלָאפְן גִיוָוארִין) אוּן וֶועלִין דָארְט זַיין אֵיין נֶאֱמָן אוּן אֵיין בַּעַל עַגָלָה.

אוּן דֶער וָואס הָאט נִיט גִיקָאנְט גֵיין. וָואס עֶר אִיז גִיבְּלִיבְּן אוֹיף דֶעם וָואגִין. כָּל זְמַן עֶר הָאט נָאךְ גִיהַאט דִי סוּחֶערֶעס וָואס עֶר הָאט מִיט גִינוּמֶען פוּן דֶער הֵיים הָאט עֶר זֵיי גִיגֶעסִין.

דֶער נָאךְ אַז דָאס אִיז שׁוֹין אוֹיס גִיגַאנְגֶען אוּן עֶר הָאט נִיט גִיהַאט צוּ עֶסִין. הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען. וָואס טוּט מֶען. הָאט עֶר זִיךְ אַרָאפּ גִיוָוארְפִין פוּן דֶעם וָואגִין עֶר זָאל עֶסִין גְרָאז. הָאט עֶר גִינֶעכְטִיגְט אַלֵיין אִין פֶעלְד. אִין עֶר אִיבֶּער גִישְׁרָאקִין גִיוָוארִין.

אִיז בַּיי אִים אַוֶועק גִינוּמֶען גִיוָוארִין דֶער כֹּחַ הָאט עֶר שׁוֹין נִיט גִיקֶענְט אֲפִילוּ שְׁטֵיין. נָאר רוּקִין זִיךְ.

אוּן עֶר פְּלֶעגְט עֶסִין דָאס גְרָאז וָואס עֶס אִיז גִיוֶוען אַרוּם אִים. אוּן כָּל זְמַן עֶר הָאט גִיקֶענְט דֶער לַאנְגֶען צוּם גְרָאז אוּן עֶסִין. הָאט עֶר גִיגֶעסִין.

דֶער נָאךְ אַז עֶס אִיז שׁוֹין אוֹיס גִיגַאנְגֶען דָאס גְרָאז אַרוּם אִים אַז עֶר הָאט שׁוֹין נִישְׁט גִיקֶענְט דֶער לַאְנגֶען. הָאט עֶר זִיךְ אַוֶועק גִירוּקְט וַוייטֶער. אוּן הָאט וַוייטֶער גִיגֶעסִין. הָאט עֶר אַזוֹי גִיגֶעסִין דָאס גְרָאז אַ צַייט.

נאמען: ___________

לאמיר זיין הערן פאר

די דריטע מעשה – דער הינקעדיגער (1)

א. וואס האט דער חכם געלאזט צוואה פאר זיינע קינדער?
- ☐ צו פלאנצן פרוכט
- ☐ צו אקערן פעלדער
- ☐ צו אנטרונקעןביימער

ב. וואס האט דער חיגר יא געקענט?
- ☐ גיין
- ☐ שטיין
- ☐ לויפן

ג. פון וואו האט דער זון געהאט פרנסה?
- ☐ ער האט באקומען פון גבאי צדקה
- ☐ ער האט נישט געהאט וואס צו עסן
- ☐ די ברודער האבן אים געגעבן

ד. וועמען האט ער מיטגענומען אויפ'ן וועג?
- ☐ א בעל עגלה
- ☐ א נאמן
- ☐ביידע תשובות זענען ריכטיג

ה. וואס האט פאסירט אינמיטן וועג?
- ☐ א גזלן האט זיי באפאלן
- ☐ גזלנים זענען זיי אנגעפאלן
- ☐ די וואגן האט זיך צובראכן

ו. ווער איז אנטלאפן?
- ☐ דער חיגר און דער נאמן
- ☐ דער נאמן און דער בעל עגלה
- ☐ דער חיגר דער נאמן און דער בעל עגלה

ז. וואס האט ער געגעסן ווען ס'האט זיך געענדיגט די עסן פון וואגן?
- ☐ ער האט געטראפן ברויט
- ☐ ער האט נאר געטרונקען
- ☐ גראז

ח. נאכדעם וואס ער האט גענעכטיגט אין פעלד האט ער געקענט שטיין?
- ☐ ער האט צוריק אנגהויבן צו גיין
- ☐ ער האט געקענט שטיין
- ☐ ער האט נאר געקענט זיך רוקן

ט. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
- ☐ איינמאל
- ☐ צווימאל
- ☐ איך האב געוואלט

טיפער געטראכט

אוואו נאך ווערט דערמאנט אין ספורי מעשיות אויף איינער וואס האט נישט געהאט פיס ?

וואסארא זאך וואס עס איז דערמאנט דא - ווערט דערמאנט אויבט אין די פריערדיגע מעשה ?

תשובות אויף די פריערדיגע וואך

אוואו נאך שטייט אין די הייליגע ספרים פון דער רבי "אִישׁ לֹא יִהְיֶה נֶעְדָּר" ? חיי מוהר"ן קכ"ו, אויף ראש השנה

וואס האט די בילדער מיט אונזער מעשה ?

נַאדִיר אָפּ דַיין שִׁיף | קְוַואלִין אַרוּם און אַרוּם | וֶועלִין זַיי נֶעמֶען גְרוֹיסֶע מַתָּנוֹת

דעם רבינ'ס מעשיות

לְהִתְוַדַּע וּלְהִגָּלוֹת אַז אִיטְלֶעכֶס וָוארְט ווָאס דָא שְׁטֵייט אִין דֶעם הֵיילִיגְן סֵפֶר, אִיז 'קוֹדֶשׁ־קָדָשִׁים', לוֹיטֶער 'סוֹדוֹת־הַתּוֹרָה'. מֶען זָאל נִישְׁט מֵיינֶען: "אַז דָאס זֶענֶען חַס־וְשָׁלוֹם פְּרָאסְטֶע מַעֲשִׂיוֹת"!

צו ענטפערן בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5333372 צו באקומען דעם גליון אין מייל- m025345040@gmail.com